

Svarloysið í stásbúna

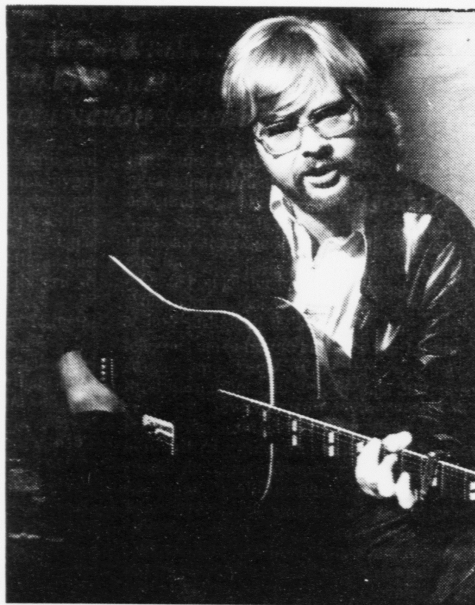
Ummæli av bandinum »hinumegin ringvegin« eftir Kára P.

Tá ið eg hoyrði hetta nýggja bandið hjá Kára Petersen, kveiktist í huganum eitt roykkámt, skýmlegt høli í Keyptmannahavn. Á midnátt stóð fólkið ofta í trunka og biðaði eftir at sleppa inn. Innkomin gekk streymurin fyrst yvir móti barrini høgrumegin og síðani — fram við eini jukebox og einum telefonhøli — inn í tað tronga endarúmið, har feroyskt og grønlandskt kappadust í einum sjóðandi vavgreyti. Hvør minnst ikki Gamla skarv, har Creedence Clearwater Revival — Yet I wonder, still I wonder who'll stop the rain — sang vögguvisuna yvir okkum — Føroya burturvilsta ungdómi?

Seinast í sekstíarunum varð umhvørvið á Skarvi — sum ikki fyrr enn seinni fekk navnið Gamli Skarvur — radikaliserað. Fáur við virðing fyri sær sjálvum kundi nú biðja gott kvøld úttan at flætta eina frágreiðing um basis og yvirtróm inn í orð síni. Og illa bar til — um ein vildi takast í álvara — at keypa ein beira úttan at siga eitt sindur um meirvirði. Uppi í tí unga liðinum av skriftlærdum lesandi, sum skapti hetta nýggja umhvørvið, vóru nøkur meira flogsut undantøk, sum ikki virdu tey hugmyndaføðiligu mørkini. Soleiðis minnst eg, at eg eitt kvøldið heilsaði uppá ein ungan feroying við óróligum kropsburði og ljósum, purlutum hári. Eitt ávíst respektloysi eyðkendi henda mann, eitt lyndi til at spæla við orðini, sum onnur søgdu, so tey mistu sína tyngd. Eg minnst enn fyrstu orðini, eg hoyrði henda ungling siga: »Um tú ikki tigur, skal eg leggja dent á teg!« Maðurin var — sum lesarin longu hevur gitt — Kári P.

Hetta sama respektloysið eyðkennir eisini seinasta bandið hjá Kára P. Kári tekur ikki orðini hátiðarlaga, hann lyftir tey upp, snarar teimum á, tað itokiliga verður gjørt til hugtak — og øvugt.

Hyggur ein at bandinum sum heild, ber kanska til at siga, at tað hýsir tveimum slogum av tekstum, lutvis kvøðum til hugflogið og tað persónliga frælsið og lutvis snildisliga speiskum viðmerkingum til nútíðina í Føroyum. Samfelagslig vreiði er ikki til á bandinum. Og tey, sum sóknast eftir hugmyndaføðiligum loysnum, fara at leita leingi, skulu tey finna sær her. Kortini tykist tað, sum eitt slag av lívssjón kemur til sjóndar í reglum og glottum í yrkingunum hjá Kára. Hansara svar upp á livsins spurningar er svarloysið, kundi ein kanska sagt, ella — fyri at nýta eitt tiltak hjá Alan Watts — the wisdom of insecurity, ótryggleikans visdómur. Hesin visdómur: at tað einasta veruliga fótafestið er at finna í teirri ásannan, at tú einki

fótafesti hevur — friger orku. Og onkursvegna tykist tað, sum Kári byggir slott av orðum burtur úr svarloysinum:

eydnan sveimar einsamøll við
strendur frætt er frá
har havið klárnar perlur
glampa druknar spegilstrá
innlæstur longsul seg letur í
sitt skruð
endaleysar-undanførsur ivast
aftur nú

mánin gyllir gjárdaganna
gloymdu eygnabrá
darrandi í sýnisglugga hongur
syndaskrá
fótafimur flótti undan onkrum
ongin sær
allastaði útlandingur inst í
sjálvum tær

Hesi ørindi minna meg um kaval-flykrur, sum eru sum orðahús bygd burtur úr ongum tilfari. Samstundis finnur tú av og á í ørindunum reglur, sum eru sannar perlur, eitt nú henda seinasta: »allastaðni útlandingur inst í sjálvum tær«. Umframt Kára P. hugsi eg bara Rói Patursson hevði dugað at lýst rótloysið — sum annars er anathema í okkara landi, har tjóðskaparlig rótfesti er, um ikki veruleiki, so tvingað lognbra — sum nakað frigerandi.

Samanbera vit »hinumegin ringvegin« við tær fyrru pláturnar hjá Kára P., hugsi eg ein kann siga, at troubadoururin Kári P. hevur flutt seg eitt sindur. Í teimum fyrru plátunum var hann bara »eitt einsamt spurnartekini«. Nú tykist tað, sum spurnartekinið — verið tað einsamt — hevur funnið okkurt, ið

minnir um eina barlast. Henda kjölfestan er anarkistisk og individualistisk. Hon verður lýst, á noktandi hátt, við orðunum »vilt tú syngja millum vinir mást tú ganga út úr takt / tí tín leiðari gerst linur tá tín samvitska fær makt«. Á meira játtandi hátt verður hon lýst, sum ein niðurstøða, seinast í yrkingini »skygni«:

tú spyrst hvar vegur endar og
eg veit bert eittans svar
alt byrjar her við mær og tær
hvønn nývaknaðan dag

Av teimum einstøku sangunum á »hinumegin ringvegin« eru tveir blivnir at kalla fólkaogn. Eg hugsi um »villar viddir« og »meirilutin ræður«, tann seinni týddur eftir Niels Hausgaard. »Villar viddir«, ein kvøða til hugflogið, er ikki minni enn eitt meistaraverk. »Meirilutin ræður« er neyvan stóru, men kortini beinrakin skaldskapur: vit — eitt nú feroyska tjóðin — fáa ta lagnu, vit hava uppiborið. Lagið til »toybil« er eftir minum tykki ov eintáttað. Tann væl sungni »triðja dagin eftir« — yrktur til eitt av Dylans bestu lögum — er heppiliga samansettur av sorgblíðni og sjálvspei. Men eg haldi tey »túsund árin« — sum hjá Dylan bara vóru túsund dagar — viðhvørt eru í so ifyllukend, eitt nú í hesi stuttligu reglu-greipu:

tey fáu fet á nátthúsið kennast
tung og svar
og long sum allur morgunin og
túsund ókomin ár

Máti skal vera við, hvussu drúgv ein nátthúsfærð kann tykjast, sjálvt hjá »særdum kappa« ein bláan mánadag!

Í »ringurimu« — um tað at vera menniskjansliga útlagin og samstundis skapandi og sælur — riður Kári høgt á skaldafola sínum. Rim-an — sum endar við ramligum kór-sangi — hevur ikki uppiborið at gerast tann landaplága, sum hon lættliga við tað at lagið er so eyðsungið, kann bliva. Sangurin lýsir m.a., hvussu borgarligur ósigur kann goyma í sær eitt listarligt vælsignils:

har tystan fann eg listarmann
djúpt inni í mær sjálvum
ól hann upp og misti hann
hátt í himnaválvum

Ein tann vakrasta yrkingin og eitt tað vakrasta lagið á »hinumegin ringvegin« er eftir minum tykki »tala við gluggan«, sum Kári hevur týtt eftir íslenska sangaran og skaldið Bubba Morthens. Huglagið í hesum sang — ein melan-kolsk samansjóðan av undandøttinum fyri almennari og persónligari istið — er sjónliga ávirkað av Leonard Cohen, og lagið — serstakliga tær messandi, næstan gandakent longu endareglurnar — er meira cohenskt enn Cohen. Henda yrkingin er ógvuliga mannlig og troubadourkend, og yrkjarin hevði neyvan sloppið snikkaleysur frá síni animamynd — ið ber á brá at vera eitt móðurkompleks — um yrking hansara ikki var so dygg og lagið so væleydnað.

Eftir er bara at ynskja Kára til-lukku. »Hinumegin ringvegin« er fyrsta útgávunosið hjá honum aftan á »Vælferðarvisur«. Og alt bendir á, at hon sum tann fyrra verður ein klassikari, um ein kann loyva sær at brúka hetta orðið. Hóast okkurt sæst til hegni og hugflog á popp- og sangaraøkkinum í Føroyum — Amnesty-bandíð og visusendingar í Sjóðvarpi Føroya í vár eru ein ábending um hetta — er Kári P. framvegis okkara besti tónasmiður og okkara framkomnasta skald á hesum mótinum — eg loyvi mær at brúka hetta orðið, tí Kári gleivar sum einki upp um stikið millum »tekst« og skaldskap. Tann fjølbroytti tónleikurin á bandinum, við ymiskum kórum, strúkarum osfr., tykist minum ókøna oyra væleydnaður.

Til seinast fari eg at skjóta upp, at Kári gevur eina plátu út aftrat um ikki ov langa tíð. Hagasóljur av hesum slagnum eru heldur sjáldsamar úttan fyri ringvegin.

Hanus Andreassen

»hinumegin ringvegin« fæst fyril-bils bara sum band. Pláta og floga koma seinni.